

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/3/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612219217
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6612219217.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa B. V. M., nar. XX. X. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, dieťa rodičov V. M., nar. XX. X. XXXX, bytom L., B. XXXX/XX a B.. V. M., nar. XX. X. XXXX, bytom J., C. XXXX/XX, v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca maloletého proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 17P/163/2012-115 zo dňa 12. 08. 2013, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd návrh otca maloletého dieťaťa na prerušenie konania zamietol. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že v priebehu konania o úpravu práv a povinností k maloletému otec maloletého navrhol v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) prerušiť konanie, nakoľko podal návrh na zapretie otcovstva k maloletému dieťaťu. Uvedený návrh však okresný súd nepovažoval za dôvodný. Poukázal na to, že konanie o zapretie otcovstva súvisí síce s otázkou úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, ale s poukazom na § 79 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „ZR“) platí, že ak niekto celkom alebo sčasti splnil za iného vyživovaciu povinnosť, je oprávnený od neho požadovať úhradu tohto plnenia. Uvedené znamená, že ak by aj otec dieťaťa bol v konaní o zapretie otcovstva úspešný, mohol by si uplatniť svoj nárok z titulu uhradeného výživného voči osobe, ktorá si (miesto muža, ktorý otcovstvo zaprel) uvedenú vyživovaciu povinnosť voči maloletému plniť mala. V závere svojho rozhodnutia tiež zdôraznil, že otec maloletého o tom, že podal návrh na zapretie otcovstva, nepredložil súdu žiaden dôkaz.

Voči uzneseniu okresného súdu podal otec v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Zopakoval, že podal návrh na zapretie otcovstva voči maloletému s tým, že uviedol, že uvedené konanie je vedené Okresným súdom Lučenec pod č. k. 12C/66/2013. Na preukázanie uvedeného tvrdenia predložil príkaz na úhradu zo dňa 16. 9. 2013, ktorým bol zaplatený súdny poplatok v tomto konaní. Uviedol, že je tu dôvod na prerušenie konania o úprave práv a povinností k maloletému, a to to do času právoplatného rozhodnutia o otázke otcovstva. Prerúšením konania nie je dotknutý nárok maloletého na vyživovaciu povinnosť, ale je nevyhnutné vyriešiť v prvom rade, kto je v tomto konaní povinný a či je dôvodné uložiť mu vyživovaciu povinnosť voči maloletému. Na základe uvedeného navrhol napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Matka maloletého vo vyjadrení k odvolaniu otca poukázala na skutočnosť, že návrh otca na prerušenie konania bol podaný účelovo, s úmyslom vyhnúť sa plneniu vyživovacej povinnosti voči maloletému. V týchto súvislostiach považovala rozhodnutie okresného súdu za vecne správne, zohľadňujúce záujmy maloletého dieťaťa.

Kolíznym opatrovníkom vyjadrenie k odvolaniu otca maloletého nepodal.

Krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie prejednal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte len „O. s. p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Ak nie je otcovstvo určené podľa domnienky otcovstva manžela matky, možno ho určiť súhlasným vyhlásením oboch rodičov. Za otca sa považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov (§ 90, § 91 ods. 1 ZR).

Podľa § 28 ods. 1 ZR súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 ZR).

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 ZR).

Podľa § 93 ods. 1 ZR muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, môže otcovstvo pred súdom zaprieť do troch rokov odo dňa jeho určenia, len ak je vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa; táto lehota sa neskončí pred uplynutím troch rokov od narodenia dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu vznikajú priamo zo zákona narodením dieťaťa, a to obidvom rodičom, bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve alebo mimo neho. Patria, teda, tak matke maloletého, ako aj jeho otcovi, bez ohľadu na formu ich vzájomného spolužitia Matkou v zmysle zákona rozumieme ženu, ktorá dieťa porodila. Otcom dieťaťa je muž, ktorému svedčí niektorá z domnienok otcovstva. Právny poriadok Slovenskej republiky upravuje tri domnienky otcovstva, s tým, že tieto nastupujú v určitom poradí, ktoré vychádza zo spoločenského výskytu typických okolností, za ktorých je dieťa splodené. Domnienka otcovstva manžela matky nastupuje automaticky na základe existencie manželstva. Ak pre túto domnienku niet miesta (nie sú naplnené podmienky predvídané jej hypotézou), alebo bola vyvrátená, môže nastúpiť druhá alebo tretia domnienka, avšak už nie automaticky, ale na základe kvalifikovanej aktivity dotknutých subjektov. V konkrétnom prípade, teda, ako v poradí prvá môže nastupovať druhá alebo tretia zákonná domnienka. Uplatnenie niektorej domnienky vylučuje použitie ostatných domnienok, a to až do okamihu, keď je uplatnená domnienka právoplatným rozhodnutím súdu vyvrátená. Uvedené znamená, že ak už bolo otcovstvo muža určené niektorou z domnienok, jeho rodičovské práva a povinnosti v maloletému dieťaťu (za predpokladu, že nedôjde k úmrtiu tohto muža alebo maloletého dieťaťa) trvajú až do okamihu, kedy nadobudne právoplatnosť rozhodnutie o zapretí otcovstva tohto muža. Rozsudok o zapretí otcovstva je totiž rozhodnutím konštitutívnym s účinkami ex nunc, ktoré sa uplatnia právoplatnosťou rozhodnutia. Ide o rozhodnutie statusové, ktoré je záväzná pre každého, zapisuje sa do knihy narodení, a pre dotknuté osoby má veľký význam. Až právoplatnosť rozhodnutia o zapretí otcovstva znamená pre dotknutého muža zánik rodičovských práv a povinností (predovšetkým povinnosť starostlivosti o výchovu, zdravie, výživu, všestranný vývoj dieťaťa, zastupovanie, správa majetku, právo styku). Uvedeným sa okrem iného sleduje, aby takýmto mužom realizované právne úkony vo vzťahu k dieťaťu zostali v platnosti. Z vyššie uvedeného možno potom vyvodiť, že skutočnosť, že otec, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, podal návrh na zapretie otcovstva k maloletému dieťaťu, ako aj samotný výsledok tohto konania, sú bez významu vo vzťahu k existencii jeho rodičovských práv a povinností k maloletému, ktoré sú predmetom konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, keď uvedené práva a povinnosti budú tomuto mužovi prináležať minimálne do právoplatnosti rozhodnutia okresného súdu o zapretí otcovstva. Pokiaľ si potom otec maloletého svoje rodičovské povinnosti dobrovoľne neplní, keď podľa tvrdenia matky na výživu maloletého neprispieva od augusta 2012, ani jeho prípadný

úspech v konaní o zapretie otcovstva nie je spôsobilý zbaviť ho povinnosti výživné maloletému (aspoň v minimálnej miere) až do právoplatnosti tohto rozhodnutia uhrádzať. Uvedeným plnením vyživovacej povinnosti však (ako už správne na to poukázal okresný súd) nie je dotknuté právo muža, ktorý úspešne zaprel otcovstvo, uplatňovať úhradu plnenia vyživovacej povinnosti, ktorú platil za iného, od tohto iného povinného subjektu.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k názoru, že napriek tomu, že otec maloletého, ktorému doposiaľ svedčí druhá zákonná domnienka otcovstva, v odvolacom konaní preukázal, že skutočne podal návrh na zapretie otcovstva k maloletému, o ktorom návrhu koná Okresný súd pod sp. zn. 12C/66/2013, uvedené nič nemení na vecnej správnomi uznesenia okresného súdu, ktorým tento návrh otca na prerušenie konania zamietol. Ako už totiž odvolací súd pojednával vyššie, v uvedenom konaní sa neriešia otázky, ktoré by mali vplyv na rozhodnutie súdu v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému B. V., čo by odôvodňovalo postup okresného súdu podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p..

Osobitne potom odvolací súd poukazuje na závery formulované Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 21/2000, ktorý judikoval, že „ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku sa musí vykladať a uplatňovať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky (čl. 152 ods. 4). Zo žiadneho ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky nemožno vyvodit', že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Všeobecný súd sa pri uplatňovaní procesného postupu podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku preto musí spravovať aj požiadavkou, ktorá je zakotvená v tomto článku Ústavy Slovenskej republiky a ktorá ukladá povinnosť prijať príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.“ Na požiadavke zachovania práva na spravodlivý proces, ktorej súčasťou je i právo na prerokovanie veci v primeranej lehote, treba podľa názoru odvolacieho súdu osobitne trvať v prípade, ak je predmetom konania úprava práv a povinností k maloletým deťom, a to so zvláštnym zreteľom na to, aby bolo maloletým zabezpečený efektívny nástroj na zabezpečenie vlastnej výživy. V súlade s uvedeným potom nie je správny názor odvolateľa, že je nevyhnutné vyriešiť v prvom rade, kto je v tomto konaní povinný na plnenie vyživovacej povinnosti, ale prioritne je potrebné formou súdneho rozhodnutia zabezpečiť, aby aj muž, ktorému doposiaľ svedčí domnienka otcovstva, prispieval na zabezpečenie riadnej výživy maloletého. Otázka prípadného zosúladenia právneho a biologického otcovstva k maloletému totiž nie je prioritne otázkou „existenčnou“ v tom zmysle, že by ju bolo potrebné vyriešiť na to, aby bola maloletému zabezpečená primeraná starostlivosť a výživa. Navyše ako už bolo uvedené vyššie, ak otec maloletého úspešne otcovstvo k maloletému zaprie, môže postupom podľa § 79 ZR uplatňovať právo na úhradu plnenej vyživovacej povinnosti voči subjektu, za ktorý túto vyživovaciu povinnosť sám plnil.

Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.